

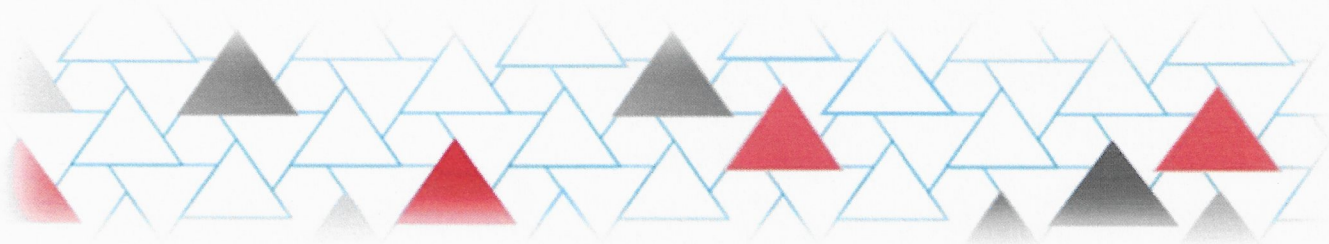
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**ŠUMSKOPRIVREDNOG DRUŠTVA „SREDNJOBOSANSKE ŠUME“/
ŠUMSKOGOSPODARSKOG DRUŠTVA „ŠUME SREDIŠNJE BOSNE“
D.O.O. DONJI VAKUF**

2019.

Broj: 01-02-09-11-4-2112-6/19

Sarajevo, septembar 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	BILANS USPJEHA	11
6.1.1	Prihodi	11
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	11
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	12
6.1.2	Rashodi	12
6.1.2.1	Poslovni rashodi	12
6.1.2.2	Finansijski rashodi	18
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici	18
6.1.3	Finansijski rezultat.....	18
6.2	BILANS STANJA.....	19
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	19
6.2.2	Tekuća sredstva	21
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	21
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	22
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	23
6.2.3	Kapital.....	24
6.2.4	Obaveze.....	25
6.2.4.1	Dugoročna razgraničenja.....	25
6.2.4.2	Dugoročne obaveze	25
6.2.4.3	Kratkoročne obaveze	25
6.2.4.4	Pasivna vremenska razgraničenja	26
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	27
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	27
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	27
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	27
7.	JAVNE NABAVKE	27
8.	SUDSKI SPOROVİ.....	30
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	30
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	31
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine	32
	Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine	34
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)	35
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine	37

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“/Šumskogospodarskog društva „Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Sredstva namijenjena prodaji u iznosu od 1.225.325 KM nisu pravilno iskazana budući da nisu raspoloživa za trenutnu prodaju, niti su ostvareni uslovi za njihovu realizaciju u skladu s planom prodaje koji je sačinjen još 2007. godine. Ovakav način priznavanja sredstava nije u skladu sa odredbama MSFI-ja 5 – Sredstva namijenjena prodaji (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).
2. Ne možemo potvrditi strukturu i visinu iskazanog kapitala jer je Društvo u 2015. godini izvršilo usklađivanje knjigovodstvenog stanja osnovnog kapitala sa stanjem upisanim u sudski registar na način da je 66.013.917 KM preknjižilo sa pozicije osnovnog kapitala na poziciju zakonske rezerve. Ne možemo potvrditi osnov za adekvatno evidentiranje razlike u finansijskim izvještajima (tačka 6.2.3 Izvještaja).
3. Za kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 232.413 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka prema zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.2.2.3 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“/Šumskogospodarskog društva „Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Plaće i naknade direktoru i izvršnim direktorima koje su iznosile 457.334 KM nisu obračunate i isplaćene u skladu s Odlukom Vlade Srednjobosanskog kantona o naknadama članovima organa Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“ (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).**
2. **Za nabavke roba, usluga i radova u iznosu od 498.017 KM Društvo nije izvršilo pravilan odabir postupaka, vršeno je dijeljenje postupaka i nisu poštovane propisane procedure, što nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 2. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o šumama Srednjobosanskog kantona;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o porezu na dobit Federacije BiH;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf formirano je na osnovu Odluke o osnivanju od 7. 5. 2004. godine i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju od 3. 6. 2005. godine, koju je donijela Skupština Srednjobosanskog kantona.

Osnovni kapital upisan u sudski registar iskazan je u iznosu od 410.520.150 KM i 100% je u državnom vlasništvu. Djelatnost Društva je upravljanje svim državnim šumama i šumskim zemljištem u administrativnim granicama Srednjobosanskog kantona, na osnovu zaključenog Ugovora o prenosu poslova sa Ministarstvom šumarstva poljoprivrede i vodoprivrede Srednjobosanskog kantona. Društvo upravlja šumama na četiri šumskoprivredna područja: Fojničko, Gornje Vrbansko, Lašvansko i Srednjevrbasko, koja su podijeljena na 12 organizacionih jedinica – šumarija: Šumarija Travnik; Šumarija Bugojno; Šumarija Gornji Vakuf – Uskoplje; Šumarija Donji Vakuf; Šumarija Novi Travnik; Šumarija Vitez; Šumarija Busovača; Šumarija Fojnica; Šumarija Kreševo; Šumarija Jajce; Šumarija Kiseljak i Šumarija Dobretići. Ukupna površina šume kojom Društvo upravlja iznosi 155.119 hektara.

Organi upravljanja su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Upravu Društva čine: Vildan Hajić – direktor, Ljiljana Petrović – izvršna direktorica Sektora za uzgajanje šuma i sjemensko-rasadničku proizvodnju, Albert Kokić – izvršni direktor Sektora za iskorištavanje šuma, sekundarne šumske proizvode, usluge u šumarstvu, lov i lovni turizam, Eldin Delić – izvršni direktor Sektora za integralnu zaštitu šuma i ekologiju, Vahidin Lušija – izvršni direktor Sektora za razvoj, plan i analizu, uređivanje, drveni fond i edukaciju, Mirnes Čizmić – izvršni direktor Sektora za opće, pravne i kadrovske poslove i Mladinko Perković – izvršni direktor Sektora za finansijske i komercijalne poslove. Upravu Društva imenovao je Nadzorni odbor na mandatni period od četiri godine, počevši od 14. 1. 2016. godine, a nakon isteka prethodnog mandata.

Nadzorni odbor čine: Slavko Lukić – predsjednik, i članovi: Naser Hadžibegović, Azem Huseinbašić, Haris Milanović i Goran Pejaković. Imenovan je Odlukom Skupštine Društva na sjednici održanoj 8. 6. 2017. godine na period od četiri godine, od dana donošenja Odluke. Nadzorni odbor je održao 11 sjednica u 2019. godini.

Skupština Društva, u sastavu: Edin Durak – predsjednik, i članice i članovi: Lejla Mujić–Hodžić, Branko Stanić, Vida Bodul i Željko Lončar, imenovana je Rješenjem Vlade Srednjobosanskog kantona 9. 9. 2016. godine na period od dvije godine. Nastavila je rad i nakon isteka mandata 9. 9. 2018. godine i u 2019. godini održala dvije sjednice. Do završetka revizije Vlada Srednjobosanskog kantona nije izvršila novo imenovanje.

Odbor za reviziju nije formiran, niti je bilo aktivnosti u 2019. godini.

Pravilnikom o radu Društva detaljno je uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo organizacione jedinice: Uprava Društva, Sektor za opće, pravne i kadrovske poslove, Sektor za ekonomsko-finansijske i komercijalne poslove, Sektor za razvoj, plan, analizu i uređivanje, drveni fond i edukaciju, Sektor za uzgajanje šuma i sjemensko-rasadničku proizvodnju, Sektor za integralnu zaštitu šuma i ekologiju i Sektor za iskorištavanje šuma, sekundarne šumske proizvode, lov i lovni turizam.

U Društvu je 31. 12. 2019. godine bilo 849 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Donjem Vakufu, Ulica 770. Slavne brdske bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2019. do juna 2020. godine.

Imajući u vidu da je Vlada Federacije BiH 16. 3. 2020. godine proglasila stanje nesreće zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19, subjekti revizije su na osnovu zaključaka i preporuka Vlade FBiH reorganizovali svoj rad i skratili radno vrijeme, što može uticati na način obavljanja poslova u okviru uspostavljenog kontrolnog okruženja. Zbog ovih okolnosti, a s ciljem prikupljanja dovoljnih i primjerenih revizijskih dokaza, subjektima revizije omogućeno je dostavljanje dokumentacije za završnu reviziju elektronskim putem.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Uprava koristi sredstva osiguranja naplate (bankovnu garanciju) kako se ne bi stvarala velika potraživanja po pojedinim kupcima;
- 2) Osnovni kapital Društva iskazan u poslovnim knjigama formalno je jednak upisanom osnovnom kapitalu u sudskom registru;
- 3) Isplate plaća zaposlenima vrše se uz uplatu doprinosa i poreza, u skladu s važećim zakonskim propisima;
- 4) Društvo, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, istinito i objektivno prikazuje finansijske transakcije koje direktno utiču na mjerenje finansijskog položaja (obaveza) i uspješnosti poslovanja (troškovi i finansijski rezultat) u dijelu odloženih poreznih obaveza;
- 5) Uprava vrši rezervisanja dosljednom primjenom MRS- a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi na datum bilansa troškovi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani;
- 6) Izvršen je cjelokupni popis imovine i obaveza na 31. 12. 2019. godine s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te u poslovnim knjigama izvrši korekcija i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Intenzivirane su aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova, ali nisu okončane;
- 2) Kriteriji u tenderskoj dokumentaciji nisu definisani u potpunosti u skladu s prirodom posla i vrste postupaka nisu u cijelosti odabrane u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima;
- 3) Finansijski izvještaji nisu u potpunosti sačinjeni u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja;

Nerealizovane preporuke

- 1) Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena i procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje imovine;
- 2) Neophodno je da se Vlada Srednjobosanskog kantona, Ministarstvo privrede, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede, Kantonalna agencija za privatizaciju i Kantonalno javno pravobranilaštvo uključe u rješavanje utvrđivanja vlasništva Društva nad prodatom nekretninom, kako ne bi došlo do velikih finansijskih gubitaka;
- 3) U bilansu stanja stavke nekretnina, postrojenja i opreme priznati kao sredstvo samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom pritjecati u Društvo i ako se nabavna vrijednost sredstva može pouzdano izmjeriti;
- 4) Prilikom klasifikacije sredstava namijenjenih prodaji Društvo treba poštovati odredbe MRS-a 5, tačka 26: „Ako je subjekt klasificirao imovinu (ili grupu za otuđenje) kao namijenjenu za prodaju ako kriteriji iz tačke 7–9 nisu zadovoljeni, subjekt će prestati klasificirati imovinu (ili grupu za otuđenje) kao onu koja je namijenjena za prodaju“;
- 5) Osnivač Društva i resorno ministarstvo dužni su aktivno se uključiti i poduzeti odgovarajuće mjere u prevazilaženju i rješavanju nagomilanih propusta. U prvom redu formirati Skupštinu Društva, riješiti status Uprave, te osigurati uslove za funkcioniranje sistema internih kontrola.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 23 preporuka, od čega je 15 novih i 8 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2014. godinu (5 nerealizovanih i 3 djelimično realizovane).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na njegovu funkcionalnost je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka, koji je u sklopu Pravilnika o radu, definisani su uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati kako bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, potreban broj izvršilaca na radnim mjestima i druga pitanja.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

U Društvu nisu doneseni i usklađeni svi neophodni interni akti kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, u skladu sa zakonskim propisima. Kao primjer navodimo: Pravilnik o radu (2005. godina), Pravilnik o računovodstvenim politikama (2014), Pravilnik o reprezentaciji i drugi.

Skupština Društva je 29. 6. 2020. godine dala saglasnost na donesene nove akte: Pravilnik o popisu imovine i obaveza, rashodovanju i postupanju, Pravilnik o finansijskom i blagajničkom poslovanju, pravilnik o finansijskom upravljanju i kontroli, Pravilnik o provođenju zakona o zaštiti ličnih podataka i Pravilnik o planiranju.

Doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola po COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹ i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH² i Standardima interne revizije u javnom sektoru. To je za posljedicu imalo konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju.

Društvo je, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i sačinilo Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu.

Preporuka:

- ***dizajnirati i implementirati sistem finansijskog upravljanja i kontrole prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u Federaciji BiH.***

Interna revizija

Društvo nije, u skladu s članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, formiralo Odbor za reviziju i Odjel za internu reviziju.

Preporuka:

- ***u skladu s članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i članom 35. Statuta, formirati Odbor za reviziju i Odjel za internu reviziju.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva, u skladu s članovima 22–24. Zakona o javnim preduzećima i Statutom Društva, sačinjava trogodišnje planove poslovanja. Izrađeni Nacrt plana poslovanja, nakon odobrenja Nadzornog odbora, usvaja Skupština Društva. Trogodišnji plan poslovanja Društva za 2019–2021. godinu sačinjen je u julu 2018. godine, na koji je saglasnost dao Nadzorni odbor 17. 8. 2018. godine, a Skupština društva usvojila ga 4. 9. 2018. godine. Trogodišnji plan je urađen sa detaljnim analizama trenutnog stanja i planiranih aktivnosti po šumskoprivrednim područjima. U trogodišnjem planu dat je pregled očekivanih prihoda, rashoda, plan radne snage, plan sječa, eksploatacije, šumskouzgojnih radova i dr.

Društvo je u skladu s članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH 7. 8. 2020. godine.

Osnova za izradu plana Društva bili su: Zakon o šumama Srednjobosanskog kantona³; Zakon o javnim preduzećima; Statut Društva; Šumskoprivredne osnove za područja Gornjevrabasko, Lašvansko, Srednjevrabasko i Fojničko; Plan gospodarenja za 2019. godinu; jedinstveni cjenovnik proizvoda i usluga; raspoloživa radna snaga; raspoloživa materijalna i finansijska sredstva, te ciljevi poslovanja.

Godišnji plan gospodarenja šumama za 2019. donesen je u novembru 2018. godine. Razrađen je po svim aspektima planiranja, propisanim u važećim Šumskoprivrednim osnovama, koje su obavezujuće. Plan gospodarenja sadrži: plan sječa, plan šumskouzgojnih radova, plan zaštite šuma, plan investicija i plan radne snage. Saglasnost na njega dala je Kantonalna uprava za šumarstvo 27. 12. 2018. godine.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 06/17

³ „Sl. novine SBK“, br. 5/14, 12/15, 8/16

Plan poslovanja za 2019. godinu Uprava Društva sačinila je u oktobru 2018. godine, na koji je Nadzorni odbor dao saglasnost 28. 10. 2018. godine. Pored elemenata iz godišnjeg plana gospodarenja, Plan za 2019. godinu sadrži i finansijski plan.

Izvršenje Plana poslovanja prati Uprava, sa Sektorom za ekonomsko-finansijske i komercijalne poslove i ostalim organizacijskim dijelovima, učesnicima u procesu planiranja. Uprava Društva, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima, razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja i u slučaju potrebe donosi odluku o revidiranju i usaglašavanju plana radi njegovog prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima. Izvršene su izmjene Plana poslovanja u januaru 2019. godine, na koji je Nadzorni odbor dao saglasnost 11. 4. 2019. godine. **Skupština Društva nije razmatrala Plan i Rebalans plana za 2019. godinu, što je bila obavezna u skladu s članom 15. Statuta Društva. Naime, Statutom je propisano da Skupština Društva, u okviru svojih nadležnosti, usvaja plan poslovanja i odobrava revidirani plan poslovanja.**

Preporuka:

- **potrebno je da Skupština Društva razmatra i da saglasnost na plan poslovanja i revidirani plan poslovanja, u skladu sa članom 15. Statuta Društva.**

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u sljedećim iznosima:

KM							
R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2018. god.	Plan za 2019. god.	Rebalans plana za 2019. god.	Ostvareno u 2019. god.	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	43.474.634	38.513.180	40.353.526	43.782.099	101	108
II	Rashodi	37.877.415	37.078.039	38.722.077	42.139.883	112	109
III	Dobit prije poreza	5.597.219	1.435.141	1.631.449	1.642.216	29	101

U 2019. godini iskazan je ukupan prihod od 43.782.099 KM i na nivou je ostvarenih ukupnih prihoda prethodne godine.

Rashodi u 2019. godini iskazani su u iznosu od 42.139.883 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu veće za 4.262.468 KM. Razlog povećanja ukupnih rashoda odnosi se najvećim dijelom na povećanje poslovnih rashoda u dijelu rezervisanja za obnovu prirodnih bogatstava u iznosu od 3.984.157 KM.

U 2019. godini iskazana je dobit u iznosu od 1.642.216 KM, što je u skladu sa Rebalansom plana poslovanja, a u odnosu na prethodnu godinu, manje za 3.955.003 KM.

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor putem mjesečnih, polugodišnjih i godišnjih izvještaja, te Skupštinu Društva najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvještaja o poslovanju, koje uključuje finansijski izvještaj i izvještaj revizora i Nadzornog odbora.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnje izvještaje o poslovanju Nadzorni odbor i Skupština Društva razmatrali su i usvojili u junu 2020. godine.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	od 1. 1. do 31. 12. 2019.	od 1. 1. do 31. 12. 2018.
PRIHODI	43.782.099	43.474.643
Poslovni prihodi	43.387.197	41.735.146
Finansijski prihodi	8.488	14.083
Ostali prihodi i dobiti	380.346	1.712.375
Prihodi iz osnove usklađivanja vrijednosti	-	13.030
Prihodi po osnovu promjene računovodstvene politike	6.108	-

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u visini od 43.387.197 KM. U okviru njih iskazani su: prihodi od prodaje drvnih sortimenata – veleprodaja (40.318.580 KM), prihodi od prodaje drvnih sortimenata – maloprodaja (2.065.387 KM), usluge prevoza i utovara (231.058 KM), ostali prihodi od prodaje (164.684 KM), prihod od pruženih usluga rezanja i cijepanja (118.545 KM), prihod od prodaje proizvoda od zapljene (91.744 KM), te prihod od prodaje sjemena i sadnica (43.396 KM).

Vlada Federacije BiH donijela je Odluku o općim uslovima prodaje šumskih drvnih sortimenata iz državnih šuma na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine⁴ i Odluku o izmjenama te Odluke⁵, kojima propisuje obavezu transparentnog i tržišnog načina prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma, ciljeve, način i opće uslove prodaje, te računanje rezerve/minimalne cijene u cjenovniku. Prihodi od prodaje učinaka realizuju se na osnovu javnog poziva za podnošenje prijave za godišnje ugovaranje isporuke drvnih sortimenata.

Uprava Društva je objavila raspoložive količine drvnih sortimenata za ugovaranje u poslovnoj 2019. godini na osnovu: Godišnjeg plana poslovanja za 2019. godinu, Odluke o utvrđivanju uslova prodaje proizvoda i usluga u Društvu u 2019. godini i Odluke o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH. Cijene su utvrđene Jedinstvenim minimalnim cjenovnikom proizvoda šumarstava i usluga za 2019. godinu koji je donio Nadzorni odbor Društva 23. 11. 2018. godine.

Javni poziv za podnošenje prijave za godišnje ugovaranje isporuke drvnih sortimenata objavljen je 28. 11. 2018. godine, a provela ga je imenovana Komisija. Poziv je objavljen u dnevnom listu „Oslobođenje“. Dostavljen je svim poslovnim partnerima, šumarijama i istaknut na oglasnim pločama Društva, oglasnim pločama šumarija i objavljen na web-stranici Društva. Rok za dostavu dokumentacije po javnom pozivu bio je 28. 12. 2018. godine. Komisija za prodaju šumskih drvnih sortimenata putem godišnjih ugovora utvrdila je 14. 2. 2019. godine listu kupaca sa količinama šumskih drvnih sortimenata. Kriteriji po kojima se biraju najpovoljniji ponuđači su: uslovi plaćanja, ukupna količina, ostvareni promet i broj zaposlenih. Ugovori o prodaji sa izabranim ponuđačima zaključeni su u februaru 2019. godine, a prodaja se vrši sukcesivnim isporukama.

Prodaja drveta za potrebe lokalnog stanovništva (maloprodaja) vrši se slobodnom prodajom, na osnovu Cjenovnika, za potrebe mjesnog (lokalnog) stanovništva u šumi na panju, na međustovarištu i centralnom lageru, sabir iza redovnih sječa i prodaja sitnog tehničkog drveta u šumi na panju i međustovarištu. Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 327.186 KM, a najznačajniji su prihodi od zakupnina (168.446 KM) i prihodi od donacija po projektima (139.340 KM).

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 13/08

⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 25/10

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 386.454 KM i najvećim dijelom odnose se na: prihode od prodaje opreme i transportnih sredstava (149.890 KM), prihode od prodaje dugoročnih obveznica (137.857 KM), prihode od prodaje materijala (31.086 KM) i naplaćena otpisana potraživanja (1.242 KM).

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 42.139.883 KM, a čine ih:

	KM	
	1.1.-31.12.2019.	1.1.-31.12.2018
RASHODI	42.139.883	37.877.415
Poslovni rashodi:	41.518.064	37.273.873
Nabavna vrijednost prodane robe	5.015	7.283
Materijalni troškovi	2.244.480	2.100.434
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	22.248.546	20.076.672
Troškovi proizvodnih usluga	10.599.242	11.212.132
Amortizacija	1.532.975	1.021.940
Troškovi rezerviranja	3.984.157	599.494
Nematerijalni troškovi	1.579.818	2.097.415
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	(676.169)	-
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-	158.503
Finansijski rashodi	36.288	16.116
Ostali rashodi i gubici, osim s osnove stalnih sredstava namijenjenih prodaji	585.531	586.647
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	779

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 41.518.064 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 2.244.480 KM i u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti. Najvećim dijelom odnose se na: utrošenu električnu energiju i gorivo (1.427.274 KM), troškove sirovina i materijala (289.086 KM), troškove rezervnih dijelova (282.349 KM), troškove sitnog inventara, autoguma i HTZ opreme (245.771 KM).

Troškove energije i goriva najvećim dijelom čine: utrošena nafta (1.169.671 KM), utrošena električna energija (75.567 KM), utrošeni benzin (65.762 KM), utrošeni autoplin (62.221 KM), troškovi ulja i maziva (50.598 KM). Utrošeno gorivo (benzin, nafta, autoplin, ulja i maziva) nabavljano je od dva dobavljača „Hifa Petrol“ d.o.o. Sarajevo i „Holdina“ d.o.o. Sarajevo, na osnovu okvirnih sporazuma zaključenih u 2017. godini, nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke. Nabavka goriva vrši se putem kartica, na osnovu dostavljenog spiska radnika Društva koji imaju pravo točiti gorivo. Zadužena osoba za vozilo raspolaže karticama za sipanje goriva isključivo u tu svrhu, te se na kraju mjeseca vrši usaglašavanje evidencije putnih naloga i računa sa izvještajem o potrošnji goriva, u skladu s pisanom procedurom o korištenju službenih vozila i mehanizacije. Društvo ima 178 sredstava (45 službenih vozila, 31 traktor, 74 teretna vozila, 14 prikolica, te još nekoliko različitih radnih mašina).

Troškovi sirovina i materijala odnose se najvećim dijelom na utrošak robe sa skladišta, i to: osnovne sirovine i materijal (147.292 KM), kancelarijski materijal (43.420 KM), kupljene sadnice (28.807 KM), feromoni – zaštitna sredstva rasadnika (35.737 KM), sredstva za čistoću (12.036 KM) i dr.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i ostala lična primanja, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	22.248.546
Troškovi plaća i naknada plaća	19.500.137
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	2.443.512
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	304.897

Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 22.248.546 KM. U okviru njih najveći su troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih u iznosu od 19.500.137 KM, a čine ih: neto plaće i pripadajući porezi i doprinosi.

Obračun i isplata plaća i naknada u Društvu vrši se na osnovu Granskog kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti šumarstva u Federaciji BiH (septembar 2016. godine) i Sporazuma između Sindikata i Uprave Društva o načinu obračuna i isplate plaće za 2019. godinu. Osnovna plaća utvrđuje se u visini od 55% prosječne plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu, za mjesečni fond od 176 radnih sati i utvrđenim koeficijentima, kako je regulisano članom 29. Granskog kolektivnog ugovora i Sporazumom. Sporazumne strane su saglasno utvrdile da se osnovna plaća obračunava po preračunatim koeficijentima iz osnovnog ugovora.

Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti šumarstva u Federaciji BiH propisano je da se plaće radnika utvrđuju, pored kolektivnih ugovora, i pravilnikom o radu i ugovorima o radu.

U skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukom Nadzornog odbora, a u cilju ostvarivanja boljih rezultata poslovanja kroz veće ostvarivanje produktivnosti u radu i korištenja radnog vremena, shodno mjesečnoj realizaciji i ostvarenju plana poslovanja, zaposlenicima Društva isplaćuje se i stimulatívni dio plaće. Prijedlog stimulatívnog dijela plaće daje Izvršni direktor i upravitelj organizacione jedinice uz pismenu saglasnost direktora.

Pravilnik o radu, donesen 2005. godine, nije usaglašen sa Zakonom o radu, koji je stupio na snagu u 2016. godini, kako nalaže član 177. Zakona. Njime je regulisano da su poslodavci dužni uskladiti pravilnike o radu sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu. Posljedica toga je da važeći ugovori o radu, koji su zaključeni prije stupanja na snagu novog Zakona, nisu usklađeni sa njim.

Preporuka:

- **uskладiti Pravilnik o radu sa odredbama Zakona o radu, kako nalaže član 177. Zakona.**

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2019. godini je plaća direktora u iznosu od 6.615 KM, a najniža u iznosu od 539 KM (plaća higijeničara). Prosječna plaća na nivou Društva iznosila je 1.200 KM.

Visina plaće za direktora i izvršne direktore reguliše se ugovorom, a utvrđuje je Nadzorni odbor, uz saglasnost Vlade Srednjobosanskog kantona. Ugovorima koje je Nadzorni odbor zaključio sa članovima Uprave utvrđena je mjesečna osnovna plaća direktora Društva u iznosu od 2,75 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u prethodnom mjesecu u Društvu, uvećana za svaku godinu navršenog staža za 0,5%, a izvršnim direktorima u iznosu od 2,4 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Društvu.

Vlada Srednjobosanskog kantona donijela je 4. 10. 2016. godine Odluku o naknadama članovima organa Društva⁶. Ovom Odlukom određena je visina novčane naknade i mjesečne plaće članovima organa Društva, i to: naknade članovima Skupštine (predsjednik 400 KM, član 350 KM), naknada članovima Nadzornog odbora (predsjedniku 350 KM, članovima 300 KM), naknade članovima Odbora za reviziju (predsjedniku 300 KM, članovima 250 KM), te plaća direktoru Društva u iznosu plaće ministra u Vladi Srednjobosanskog kantona, a plaća izvršnim direktorima u visini plaće ministra u Vladi Srednjobosanskog

⁶ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 12/16

kantona umanjena za 50% prosječne plaće isplaćene na nivou Društva u prethodnom mjesecu⁷. Za provedbu Odluke bilo je zaduženo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Kantona i Društvo, danom donošenja. Društvo ne primjenjuje ovu Odluku.

Nadzorni odbor je nakon donošenja navedene Odluke donio Odluku o povećanju plaće direktora i izvršnih direktora 8. 12. 2016. godine. Ovom Odlukom direktor Društva ima pravo na plaću u visini od 3 prosječne plaće na nivou Društva isplaćene u prethodnom mjesecu, a izvršni direktori u visini od 2,5 prosječne plaće. Nadzorni odbor je također za 2018. i 2019. godinu donio Odluke o motivacijskom povećanju plaće direktora Društva za 0,8 prosječne plaće u Društvu, a izvršnim direktorima 0,3 prosječne plaće. Nadzorni odbor je od potpisivanja ugovora sa direktorom Društva i izvršnim direktorima tri puta povećavao koeficijente u odnosu na osnovne ugovore.

Pored ugovorene mjesečne plaće direktoru Društva (cca. 5.400 KM) i izvršnim direktorima (cca. 4.000 KM), u aprilu i junu 2019. godine odlukama Nadzornog odbora broj 02-5391-1/19 i 02-3276/19 za ostvareni izuzetni poslovni rezultat za poslovnu 2018. godinu isplaćene su naknade. Osim redovnih plaća, direktoru je isplaćeno 26.894 KM (dodatne četiri prosječne plaće), a izvršnim direktorima cca 10.550 KM (dvije prosječne plaće). Direktor Društva je od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine isplaćeno ukupno 93.152 KM, a za šest izvršnih direktora ukupno 364.182 KM (pojedinačno u rasponu od 56.573 KM do 64.522 KM).

Na ovakav način izvršene isplate plaća i naknada plaća u ukupnom iznosu od 457.334 KM, nisu u skladu sa Odlukom Vlade Srednjobosanskog kantona o naknadama članovima organa Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“. Isplata dodatnih naknada po osnovu odluka Nadzornog odbora za izuzetne poslovne rezultate (oba puta po istom osnovu) nije primjerena.

Direktoru Društva je u 2019. godini Odlukom Nadzornog odbora od 11. 6. 2019. godine i na osnovu sklopljenog ugovora i isplata novčanih sredstava odobreno 5.800 KM na ime troškova obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja za rad, a radi finansiranja troškova postdiplomskog studija, odbrane magistarskog rada i učešća na naučnostručnom skupu. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata na ime troškova magistarskog rada, budući da sistematizacijom Društva nije propisano da mjesto direktora treba posjedovati diplomu magistra.

Preporuke:

- *usaglasiti ugovore o radu direktora i izvršnih direktora sa Odlukom Vlade Srednjobosanskog kantona o naknadama članovima organa Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“;*
- *preispitati opravdanost visine koeficijenta plaće direktora i izvršnih direktora Društva, kao i isplatu dodatnih naknada po osnovu odluka Nadzornog odbora za izuzetne poslovne rezultate za poslovnu 2018. godinu;*
- *preispitati opravdanost plaćanja troškova postdiplomskog studija jer zvanje magistra nije uslov za radno mjesto direktora Društva.*

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih, iskazani u iznosu od 2.443.512 KM, regulisani su i isplaćeni u skladu sa Granskim kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti šumarstva u Federaciji BiH (septembar 2016. godine), Zakonom o radu i odlukama direktora o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi toplog obroka od 1.513.954 KM, troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 374.269 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 274.298 KM, kotizacije za seminare, savjetovanja i simpozije od 20.861 KM, te dnevnice za službena putovanja u inostranstvo od 13.374 KM i u zemlji u iznosu od 2.664 KM.

Naknade za topli obrok obračunavane su na osnovu Odluke direktora o utvrđivanju visine naknade za ishranu u toku rada u visini od 8,80 KM dnevno.

⁷ Plaća ministra u Vladi Srednjobosanskog kantona regulisana je Zakonom o plaćama i naknadama u tijelima vlasti Kantona Središnja Bosna. Ona se utvrđuje, u skladu s članom 6. Zakona, množenjem koeficijenta sa osnovicom i uvećanjem dobivenog iznosa za 0,5% minulog staža. Zakonom su ministri, kao nosioci izvršnih funkcija, raspoređeni u II platni razred, sa visinom koeficijenta za obračun plaće: 9,30, i osnovicom za obračun u iznosu od 285 KM (plaća ministra u SBK iznosi cca 2.650 KM).

Naknade za prevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prevoza za dolazak i odlazak sa posla, u skladu sa Odlukom direktora, za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz. Pravo na priznavanje troškova prevoza imaju zaposlenici koji putuju svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, za relacije duže od 2 kilometra. Zaposlenik ostvaruje pravo na naknadu u visini mjesečne karte gradskog, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja. Pravo na naknadu ostvaruje se na temelju pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom prevoznika.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres) u 2019. isplaćena je u skladu sa Odlukom direktora o visini regresa, u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije isplate. Regres za 2019. godinu isplaćen je za 769 zaposlenika.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu. Visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu isplaćuje se na način propisan za federalne organe uprave.

Naknade članovima odbora iskazane su u iznosu od 304.897 KM, a odnose se na isplate naknada članovima Nadzornog odbora (33.933 KM) i naknade po osnovu privremenih i povremenih poslova (270.964 KM).

U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonom o porezu na dohodak,⁸ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁹ i Odlukom o naknadama članovima organa Šumskoprivrednog društva „Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf, obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u iznosu od 350 KM, a članovima 300 KM. Nadzornom odboru u 2019. godini isplaćeno je na ime naknade 13.950 KM.

Sa članovima Nadzornog odbora sklopljeni su i ugovori o djelu (po dva ugovora sa svakim članom) za savjetodavne usluge u nedostatku Skupštine (iako ona radi u tehničkom mandatu) i Odbora za reviziju, kao i za učešće u izradi „Strategije razvoja šuma i šumarstva u Srednjobosanskom kantonu“ za državne šume kojima gospodari Društvo. Nadzornom odboru u 2019. godini isplaćeno je po osnovu ugovora o djelu 7.700 KM (predsjedniku 700 KM i 1.000 KM, a članovima 600 KM i 900 KM). Također, za tri člana plaćeni su putni troškovi u iznosu od 1.135 KM, što nije predviđeno ugovorima niti internim aktom.

Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima i internim aktima nisu predviđene zamjene za nadležnosti ukoliko pojedini organi upravljanja (Skupština Društva i Odbor za reviziju) ne obavljaju zakonom definisane poslove. Isplate po ovom osnovu su neosnovane.

Preporuka:

- **isplate naknada članovima Nadzornog odbora vršiti za poslove za koje su nadležni, u skladu sa zakonskim propisima.**

Društvo je u toku godine zaključivalo **ugovore o privremenim i povremenim poslovima** u ukupnom iznosu od 228.480 KM za poslove sezonskog karaktera, za koje ne postoji interni akt kojim bi se ova oblast regulisala. Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključivani su za poslove vezane za redovno poslovanje i djelatnost Društva (plijevljenje, pakovanje ožiljenica, zaštita šuma i sanacija nastalih šteta i sl.), koji bi trebali biti sistematizovani i za koje bi se trebali zaključivati ugovori o radu. Uvidom u uzorkom odabrane ugovore konstatovali smo sljedeće: za poslove plijevljenja i pakovanja ožiljenica u periodu od marta do septembra 2019. godine kontinuirano su sa tri osobe zaključivani ugovori sa ugovorenom naknadom od 25 KM po danu, za poslove zaštite šuma i sanacije nastalih šteta u periodu od maja do kraja septembra 2019. godine kontinuirano su sa pet osoba zaključivani ugovori sa ugovorenom naknadom od 25 KM po danu.

Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Društva navedeno je da ugovori o privremenim i povremenim poslovima, između ostalog, ne mogu trajati duže od 60 dana u toku kalendarske godine i da se ne mogu produžiti ugovori.

Ne možemo potvrditi da su zaključeni ugovori o privremenim i povremenim poslovima u skladu sa članom 166. Zakona o radu, kojim je definisano da privremeni i povremeni poslovi ne

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08

predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

U Društvu ne postoji interni akt u vezi s načinom i opravdanošću angažovanja za privremene i povremene poslove.

Preporuka:

- *ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključivati za poslove privremenog karaktera, u skladu sa članom 166. Zakona o radu.*

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 10.599.242 KM. U okviru proizvodnih usluga najznačajniji su troškovi: usluga izrade i dorade učinaka u iznosu od 8.735.044 KM, troškovi ostalih proizvodnih usluga u iznosu od 728.959 KM, troškovi usluga održavanja od 603.853 KM, troškovi transportnih usluga u iznosu od 334.197 KM.

Usluge izrade i dorade učinaka čine najveći dio troškova proizvodnih usluga, a najvećim dijelom se odnose na troškove usluga sječe i izvoza šume od 8.586.043 KM. U okviru ovih troškova vrši se izvođenje radova u šumi (izvoz, sječa i izvoz, rezanje i troškovi na doradi proizvoda) za koje su zaključeni ugovori sa kooperantima. Ugovori su zaključeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Aneks II, dio B Zakona, i na osnovu projekata sječe po šumarijama. Društvo saraduje sa 30-ak kooperanata, od kojih navodimo: „NS“ d.o.o. Travnik (908.262 KM), „KIK“ d.o.o. Jajce (657.560 KM), „Enpresa“ d.o.o. Busovača (489.713 KM), „Vatan oil“ d.o.o. Jajce (487.943 KM), „Zula“ d.o.o. Travnik (478.640 KM), Cope Company“ d.o.o. Fojnica (475.526 KM), „Perac“ d.o.o. Travnik (451.155 KM), „Ober bešpelj“ d.o.o. Jajce (417.088 KM), „Lang komerc“ d.o.o. Travnik (245.227 KM), „Lučevac“ d.o.o. Novi Travnik (235.992 KM), „Dalman-N“ d.o.o. Kreševo (226.131 KM), „Alppen“ d.o.o. Kupres (208.952 KM), „Imav-S“ d.o.o. Fojnica (182.582 KM), „BB“ d.o.o. Busovača (148.011 KM), „Duplak“ d.o.o. Travnik (138.677 KM) i dr. Uvođenje u posao sječe i izvoza drvnih sortimenata vrši se nakon zaključivanja ugovora, a na osnovu zapisnika koji zaključuje upravnik šumarije i ovlaštenu predstavnik preduzeća. Za realizaciju ugovora odgovoran je upravnik šumarije, koji prati, vrši nadzor i kontrolu sječe po projektu. Sve fakture o pruženim uslugama likvidira upravnik šumarije i izvođač radova. Društvo zadržava 5% iznosa od svake fakturne vrijednosti koju isplaćuje po izvršenom tehničkom prijemu usluga.

Usluge sječe i izvoza šume odnose se na poslove koji su u nadležnosti Društva, a koje su obavljala druga pravna lica. Društvo već godinama koristi usluge kooperanata, stvarajući značajne troškove po ovom osnovu. Smatramo da Društvo treba, u cilju racionalizacije i smanjenja troškova, preispitati potrebu angažovanja kooperanata.

Preporuka:

- *za obavljanje poslova sječe i izvoza šuma preispitati potrebu angažovanja kooperanata, u cilju racionalizacije i smanjenja troškova.*

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom odnose se na održavanje puteva u iznosu od 304.060 KM, troškove održavanja transportnih sredstava od 109.975 KM, troškove tehničkog pregleda i registracije vozila od 63.296 KM i druge manje troškove održavanja.

Usluge održavanja šumskih puteva vrše se na osnovu ugovora sklopljenih sa izvođačima radova, nakon obavljenog otvorenog postupka javne nabavke. Tehnički prijem radova prema projektu za izvođenje radova u šumarstvu obavlja komisija za tehnički prijem, koju osniva Društvo, u skladu sa članom 11. Zakona o šumama. Uvidom u dokumentaciju, plaćanje za radove na izgradnji traktorskih puteva vrši se po zapisniku komisije o tehničkom prijemu radova na izgradnji traktorskih puteva po ugovorenim cijenama. Komisija se sastoji od tri člana, obično šumarskih inženjera i tehničara, koji nakon izvršenog obilaska i premjeravanja urađenih radova na iskopu obračunaju iskopane mase te utvrde ukupnu vrijednost urađenih radova. Fakture o izvršenim radovima likvidira upravnik šumarije i realizator projekta.

Troškovi transportnih usluga odnose se na prevoz sa utovarom i istovarom drvnih sortimenata na području Šumarija, po osnovu okvirnih sporazuma sklopljenih sa dobavljačima putem otvorenog postupka javne nabavke. Društvo provodi nadzor i kontrolu nad realizacijom ugovora, a plaćanja se vrše u skladu sa definisanim uslovima.

Troškovi ostalih proizvodnih usluga odnose se najvećim dijelom na troškove nastale pri zaštiti i uzgoju šuma u iznosu od 713.389 KM i troškove stručnog usavršavanja u iznosu od 14.790 KM. Troškovi nastali pri zaštiti i uzgoju šuma (pošumljavanje, njega prirodnog podmlatka, čišćenje kulture i sl.) vrše se na osnovu ugovora sklopljenih putem Zakona o javnim nabavkama, Aneks II dio B, te Zapisnika o kontroli izvršenja šumskouzgojnih radova izvršenih po projektima i odjelima. Komisiju čine po tri člana, koji sačinjavaju zapisnik o kontroli u skladu sa Šumskoprivrednim osnovama i Pravilnikom o tehničkom prijemu šumskouzgojnih radova. Sve fakture o izvršenim uslugama fakturira upravnik šumarije i realizator projekta.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 1.532.975 KM. Obračunavaju se linearnom metodom otpisa, tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, u skladu sa usvojenim politikama Društva, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja.

Troškovi rezervisanja iskazani su iznosu od 3.984.157 KM, a odnose se na rezervisanja za obaveze šumskouzgojnih radova preuzete ugovorom o gospodarenju i važećim šumskoprivrednim osnovama, po vrstama poslova. Rezervisanja su izvršena na osnovu izvještaja Sektora za uzgoj šuma, po kojem je ustanovljen zaostatak u izvršavanju šumskouzgojnih radova po šumskoprivrednim područjima, i to: pošumljavanje šumskih gazdinstava (ŠPP: Lašvansko, Gornjevrasko, Srednjevrasko i Fojničko): 1.212.536 KM, popunjavanje (ŠPP: Srednjevrasko i Fojničko): 55.431 KM i njega kultura (ŠPP: Lašvansko, Gornjevrasko, Srednjevrasko i Fojničko): 2.716.190 KM.

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2019. godinu na osnovu Odluke Uprave od 14. 2. 2020. godine izvršilo rezervisanja za šumskouzgojne radove u iznosu od 3.984.157 KM i na taj način teretilo rashode tekućeg perioda, iako se radilo o redovnoj djelatnosti Društva, utvrđenoj Šumskoprivrednim osnovama, Godišnjim planom gospodarenja šumama i Planom poslovanja.

Ova rezervisanja nisu porezno priznat rashod, te su trebala biti uključena u Porezni bilans, što Društvo nije uradilo. To za posljedicu ima da je neto dobit tekuće godine precijenjena, a obaveza za porez na dobit potcijenjena za 398.416 KM.

Preporuke:

- **u porezni bilans Društva uključiti sve porezno nepriznate rashode i na njih obračunati obaveze u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Federacije BiH.**

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.579.818 KM, a čine ih: troškovi poreza, naknada i taksi od 1.050.247 KM, troškovi premija osiguranja od 144.381 KM, troškovi neproizvodnih usluga od 141.984 KM, troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga od 96.400 KM, troškovi reprezentacije od 80.980 KM, troškovi platnog prometa od 17.361 KM, ostali nematerijalni troškovi od 29.924 KM i troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza u iznosu od 18.541 KM.

Troškovi poreza, naknada i taksi čine najveći dio nematerijalnih troškova, a odnose se na: naknade za korištenje državnih šuma u skladu sa Zakonom o šumama Srednjobosanskog kantona. Naknadu u visini od 4% ostvarenog prihoda od drva, računajući cijenu drveta na panju i prihoda ostvarenog od sekundarnih (nedrvnih) šumskih proizvoda, Društvo uplaćuje na račun Srednjobosanskog kantona (u visini od 1%) i na namjenski račun općine na čijem području se ostvaruje prihod (u visini od 3%). Srednjobosanskom kantonu je za 2019. godinu uplaćeno ukupno 246.556 KM, a općini 739.660 KM. Naknada se obračunava i uplaćuje prema ostvarenom prihodu, šestomjesečno i nakon završnog godišnjeg računovodstvenog izvještaja. Kontrolu obračuna i uplate naknade obavlja šumarski inspektor i Porezna uprava.

Troškovi reprezentacije, iskazani u iznosu od 80.980 KM, nisu uređeni internim aktima. Revizijom je utvrđeno da su se isplate vršile za konzumacije jela i pića, nabavku reklamnog materijala, nabavku laptopa, usluge cateringa za održavanje Međunarodnog simpozija iz zaštite šuma, nabavku kalendara, rokovnika i slično, dijelom na osnovu ugovora sklopljenih nakon provedenog direktnog sporazuma i fakturama pravnih lica.

Pravo na korištenje sredstava reprezentacije u poslovne svrhe u Društvu imaju Uprava Društva i upravitelji šumarija. Visina sredstava namijenjenih za troškove reprezentacije utvrđuje se za svaku godinu poslovnim planom Društva i planom nabavki. Za 2019. godinu, za reprezentaciju je Rebalansom plana poslovanja planirano 33.460 KM, a Planom i izmjenama plana nabavki 80.000 KM. U 2019. godini je ostvaren

iznos od 80.980 KM, što je u odnosu na plan više za 47.520 KM, a u rangu plana javnih nabavki. Društvo nije Rebalansom plana poslovanja uskladilo sa Planom javnih nabavki planiranu visinu sredstava reprezentacije. Društvo je izvršilo nabavku tableta na osnovu Ugovora sa firmom „Telnet“ d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 5.918 KM, dio kao poklon svojim kupcima, a dio koji se koristi u poslovanju. Catering za potrebe održavanja Međunarodnog simpozija iz zaštite šuma obavljen je na osnovu ugovora sklopljenog sa dobavljačem „Ex Venezia“ d.o.o. Novi Travnik u ukupnom iznosu od 3.510 KM. Kalendar, rokovnici, hemijske, upaljači, novogodišnje čestitke i sl., za poklone poslovnim partnerima i zaposlenicima, nabavljeni su od dobavljača „Studio Vag“ d.o.o. Donji Vakuf, na osnovu ugovora u ukupnoj vrijednosti od 5.520 KM.

U Društvu nije donesen akt kojim bi se regulisalo pravo, uslovi i način korištenja sredstava za reprezentaciju. Također, Rebalans plana nije usklađen sa planom nabavki za ovu poziciju.

Preporuka:

- **donijeti akt kojim će se regulisati pravo, uslovi i način korištenja sredstava za reprezentaciju, vrste reprezentacije, osobe sa pravom korištenja sredstava, maksimalan iznos sredstava za reprezentaciju na godišnjem nivou, kao i obaveze Društva u vezi s korištenjem tih sredstava.**

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka iskazano je u iznosu od 676.169 KM, a odnosi se na sječu, za koju su nastali stvarni troškovi, ali još nisu preneseni za zalihe, već se iskazuju na poziciji proizvodnje u toku.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 36.288 KM, a se odnose najvećim dijelom na rashode po osnovu kamata za sudska rješenja, troškove bankarskih garancija i sl.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 585.531 KM, a odnose se na: rashode i gubitke na zalihama i ostale rashode (432.363 KM), rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja (143.218 KM) te utvrđene manjkove i gubitke od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava (9.950 KM) po redovnom godišnjem popisu i otpisane po prijedlogu popisnih komisija i relevantnih odluka.

Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi najvećim dijelom se odnose na: utvrđene rashode iz ranijih godina za koje nije primljena faktura (104.971 KM), naknadno obračunati PDV (136.394 KM), organiziranje sportske manifestacije „V Šumarijada“ za 730 radnika Društva na Vlašiću, sa iznajmljivanjem terena i restorana u „FIS“ d.o.o. Vitez – EKO FIS (37.595 KM), Sporazum sa Općinom Donji Vakuf i Općinom Busovača o isplati sredstava za prekomjernu upotrebu javne ceste (59.000 KM).

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u 2019. godini ostvarilo dobit od poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.869.133 KM, što je za 2.592.140 KM manje u odnosu na 2018. godinu. Na smanjenje je u najvećem dijelu uticalo povećanje troškova rezervisanja i povećanje troškova plaća i ostalih primanja. Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda u 2018. godini iznosila je 1.125.728 KM, dok je u 2019. godini iskazan gubitak po ovom osnovu u iznosu od 205.185 KM. Rezultat navedenog je iskazana neto dobit Društva za 2019. godinu u iznosu od 1.642.219 KM.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo ispravku vrijednosti zastarjelih potraživanja u iznosu od 232.413 KM, što nije u skladu sa tačkom 66. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i tačkom 4.40 Konceptualnog okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (tačka 6.2.2 Izvještaja);

- nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadiive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Efekat na finansijski izvještaj nije moguće kvantificirati (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Do okončanja predmetne revizije Skupština Društva, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva, nije donijela odluku o načinu raspodjele dobiti za 2019. godinu.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa je:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	485.346.159	482.900.604
Nematerijalna sredstva	259.983	260.152
Nekretnine, postrojenja i oprema	59.816.188	57.352.077
Dugoročni finansijski plasmani	396.488	396.488
Dugoročna razgraničenja	50.633	69.020
Biološka imovina	424.822.866	424.822.866

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 259.983 KM, a čine ih: ulaganja u puteve (202.206 KM), softveri (2.259 KM) i nematerijalna sredstva u pripremi (55.518 KM).

Nematerijalna sredstva priznaju se samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi koje su pripisivane sredstvu pritjecati u Društvo te da se trošak nabavke može pouzdano utvrditi. Nematerijalna imovina početno se iskazuje i vrednuje u finansijskim izvještajima po trošku nabavke. Troškovi nabavke sadrže troškove kupovine i troškove potrebnog prilagođavanja dugotrajne nematerijalne imovine.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava i iskazane su u iznosu od 59.816.187 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Mater. sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
na 1. 1. 2019.	3.763.668	58.110.621	7.594.024	4.547.647	166.132	74.182.092
- direktna povećanja u 2019. godini	-	-	-	-	4.028.884	4.028.884
- prenos sa pripreme	-	227.090	1.545.431	1.975.184	(3.747.705)	-
- otuđenje i rashodovanje	-	(12.367)	(19.258)	(881.025)	-	(912.650)
na 31. 12. 2019.	3.763.668	58.325.344	9.120.198	5.641.806	447.311	77.298.327
Akumulirana amortizacija						
na 1. 1. 2019.	-	9.854.211	4.458.867	2.516.937	-	16.830.015
- amortizacija	-	324.499	653.904	551.488	-	1.529.891
- otuđenje i rashodovanje	-	(10.870)	(13.187)	-	-	(877.766)
na 31. 12. 2019.	-	10.167.840	5.099.583	2.214.716	-	17.482.139
Neto knjigov. vrijednost						
na 31. 12. 2018.	3.763.668	48.256.410	3.135.157	2.030.710	166.132	57.352.078
na 31. 12. 2019.	3.763.668	48.157.504	4.020.614	3.427.090	447.311	59.816.187

Zemljište je iskazano u iznosu od 3.763.668 KM i u 2019. godini nije bilo povećanja.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 48.157.504 KM i odnose se na poslovne zgrade namijenjene za obavljanje poslovnih i administrativnih djelatnosti. Povećanje na ovoj poziciji u iznosu

od 227.090 KM odnosi se na ulaganja u poslovne prostore, dok se smanjenje odnosi na obračunatu amortizaciju.

Postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 4.020.614 KM, a čini ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti, kancelarijska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme, iskazano u iznosu od 1.545.431 KM, odnosi se najvećim dijelom na opremu za obavljanje djelatnosti (šumske građevinske mašine). Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu i odlukama Uprave.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 3.427.090 KM i ih čine vozila za obavljanje djelatnosti. Povećanje vrijednosti na ovoj poziciji odnosi se na kupovinu službenih i teretnih vozila. Smanjenje vrijednosti ove imovine odnosi se na rashodovanje vozila i na obračunatu amortizaciju.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa stalnih sredstava, i to za svako pojedinačno sredstvo tokom procijenjenog korisnog vijeka sredstva. Stope amortizacije date su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevine (upravne, poslovne zgrade i objekti)	10-77	1,3-10
Oprema za vršenje djelatnosti iz oblasti šumarstava	6,7-8	12,5-15
Vozila	6.7-7	14.3-15
Računari i računarska oprema	5	20
Ostala oprema	6,7-12,5	8-15

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni na datume prethodnih bilansa, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, a u vezi sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Posljedica je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, u iznosu od 59.816.187 KM, može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, a što može imati efekat i na iskazani finansijski rezultat.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama iskazuju se određene nekretnine naslijeđene od pravnih prednika Društva za koje Društvo ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili pravo raspolaganja.

Društvo raspoložuje podacima o ukupnom broju nekretnina na koje se odnosi imovinskoppravna problematika, odnosno koliko je građevinskih objekata sa zemljištem u vlasništvu Društva; koliko je građevinskih objekata na kojima nisu riješeni imovinskoppravni odnosi te su pokrenuti postupci za rješavanje prava vlasništva kod nadležnih organa.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

Preporuka:

- **za prostore koje koristi Društvo treba osigurati dokaze, regulisati pravo korištenja te izvršiti uknjižbu vlasništva kod nadležnih sudova.**

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 396.488 KM, a čine ih finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea (nabavne vrijednosti: 492.960 KM, ispravke vrijednosti: 96.473 KM). Navedena

ulaganja odnose se na kupljene državne obveznice u zemlji, i to: Šumarija Busovača (389.302 KM) i Šumarija Fojnica (6.985 KM). Ostala dugoročna ulaganja u pravna lica – Šipadu iznosu od 32.883 KM (OJ Koprivnica Bugojno) i PBS Bugojno u iznosu od 2.175 KM u potpunosti su ispravljena.

U okviru imovine Društvo iskazuje **biološku imovinu** u iznosu od 424.822.866 KM, što čini vrijednost šuma svih organizacionih jedinica preuzetih diobenom bilansom prilikom formiranja Društva. Vrijednost šuma kao biološke imovine nepromijenjena je od 2004. godine, što je suprotno Međunarodnom računovodstvenom standardu 41 – Poljopriveda, koji se primjenjuje u računovodstvu bioloških sredstava.

Vlada FBiH je donijela Zaključak V. broj 971/16 od 22. 4. 2016. godine, kojim se nalaže da vlade i skupštine kantona, nakon izvršene revizije poslovanja za privredna društva u kojim je utvrđeno da se šuma i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vode kao kapital, donesu odgovarajuće odluke kojima će se omogućiti isknižavanje šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu kao temeljnog kapitala iz sudskog registra i poslovnih knjiga, jer su nekretnine tim društvima date samo na upravljanje. Po ovom pitanju u 2019. godini nije bilo aktivnosti Vlade i Skupštine Srednjobosanskog kantona.

To za posljedicu ima da su imovina i kapital precijenjeni i da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS-om i MSFI-jem.

Preporuka:

- **intenzivirati aktivnosti na usaglašavanju imovine radi tačnog i fer iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima Društva.**

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.846.247	3.132.062
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	457.335	461.994
Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	1.768.994	509.826
Gotovi proizvodi	331.178	914.177
Stalna sredstva namijenjena prodaji	1.225.326	1.214.091
Dati avansi	63.414	31.974

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome šta je niže. Nabavka zaliha evidentira se po stvarnim troškovima, i to troškovima kupovine (kupovna cijena, carina, porez koji se ne može odbiti, prevoz i sl.) i ostalim troškovima koji nastaju u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju, odnosno sadašnje stanje. Obračun utroška zaliha određuje se primjenom prosječnih ponderisanih cijena. Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazane su u ukupnom iznosu od 457.335 KM (nabavna vrijednost: 1.722.204 KM i ispravka vrijednosti: 1.264.869 KM) a čine ih sirovine i materijal (215.622 KM), rezervni dijelovi (460.422 KM), autogume i sitan alat i inventar (1.046.160 KM).

Zalihe drvnih sortimenata iskazane su u iznosu od 2.100.173 KM i čini ih proizvodnja u toku (1.768.998 KM) i zaliha drvnih sortimenata (331.178 KM).

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome šta je niže. Prilikom obračuna proizvodnje utvrđeno je učešće pojedinih troškova u proizvodnji u toku i gotovih proizvoda. Postupljeno je u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, koji nalaže iskazivanje vrijednosti zaliha po prodajnoj ili cijeni koštanja, zavisno od toga koja je niža, a u trošak zaliha uključeni su svi troškovi nabavke, konverzije i drugi troškovi, koji su nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. To je predviđeno i vlastitim Računovodstvenim politikama.

Stalna sredstva namijenjena prodaji iskazana su u iznosu od 1.225.037 KM, a čine ih: građevinski objekti namijenjeni prodaji (1.212.552 KM) i postrojenja i oprema (12.485 KM).

Nadzorni odbor Društva je 23. 11. 2006. godine donio Zaključak kojim je naložio Upravi da izvrši popis imovine na otoku Braču, te da se zgrade koje Društvo posjeduje, a ne koriste se, prodaju.

Nadzorni odbor je 22. 3. 2007. godine donio Zaključak kojim se nalaže da se uđe u proceduru prodaje objekta odmarališta na Braču. Nakon što je objavljen i zatvoren javni poziv, Direktor Društva je 18. 7. 2007. godine donio Odluku o formiranju Komisije koja je izvršila otvaranje pristiglih ponuda i sačinila Zapisnik. Pristiglo je 20 ponuda, a najpovoljnija je ona ponuđača „Kvotar Grgić – Zagreb“.

Odluku da se izvrši prodaja objekta odmarališta u mjestu Postira na otoku Braču najpovoljnijem ponuđaču za 632.460 eura (sklapanje kupoprodajnog ugovora: 50% iznosa u roku od pet dana od potpisivanja ugovora, a ostatak u roku od 30 dana) Nadzorni odbor je donio 22. 8. 2007. godine. **Društvo je garantovalo Kupcu da je predmetna nekretnina njegovo isključivo vlasništvo, te da nije opterećeno nikakvim uknjiženim ili neuknjiženim teretima koji bi na bilo koji način mogli ograničiti pravo vlasništva Kupca.** Kupac je do dana sklapanja Ugovora uplatio dio cijene (442.722 eura/857.376 KM). Ugovor je zaključen 18. 2. 2008. godine u Donjem Vakufu. Međutim, još uvijek nije okončana kupoprodaja građevinskog objekta jer, kako navodi Kupac, Kantonalna agencija za privatizaciju je u zemljišnim knjigama u Općinskom sudu u Supetru stavila zabilješku da se evidentira činjenica o pravu Srednjobosanskog kantona na tu nekretninu, sve do okončanja utvrđivanja vlasništva, odnosno statusa nekretnine.

Društvo je angažovalo i Advokatski ured iz Zagreba u cilju rješavanja problema, koji je dostavio Izvještaj o predmetu 5. 12. 2019. godine. Međutim, još nije riješen status vlasništva prodane nekretnine, niti je završena kupoprodaja objekta. Kupac je 27. 11. 2007. godine uplatio 857.376 KM, koje Društvo vodi na obavezama kao primljene depozite i kaucije duže od 13 godina.

Preporuke:

- *potrebno je da Društvo, u saradnji sa Vladom Srednjobosanskog kantona, Ministarstvom privrede, Ministarstvom šumarstva poljoprivrede i vodoprivrede; Kantonalnom agencijom za privatizaciju i Kantonalnim javnim pravobranilaštvom, poduzme mjere u pravcu nastavka realizacije prodaje (dokazivanje vlasništva) ili u pravcu raskida ugovora i vraćanja cjelokupnog uplaćenog iznosa, uvećanog za kamatu i sudske troškove, što bi imalo negativne finansijske posljedice;*
- *prilikom klasifikacije sredstava namijenjenih prodaji Društvo treba poštovati odredbe MRS-a 5 – Sredstva namijenjena prodaji. U tački 26. ovog Standarda navodi se: „Ako je subjekt klasificirao imovinu (ili grupu za otuđenje) kao namijenjenu za prodaju, ali kriteriji iz tačaka 7–9 nisu zadovoljeni, subjekat će prestati klasificirati imovinu (ili grupu za otuđenje) kao onu koja je namijenjena za prodaju“.*

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9.087.216	10.600.700
Transakcijski računi	9.071.047	10.583.003
Ostala izdvojena novčana sredstva	13.575	13.575
Blagajna	2.288	3.816
Devizna blagajna	306	306

Gotovina i gotovinski ekvivalenti odnose se na novčana sredstva u domaćoj i stranoj valuti koja se nalaze na računima otvorenim u bankama i blagajni.

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod Addiko banke (glavni račun, namjenski račun i devizni račun), UniCredit banke i Sparkasse banke.

Blagajne u domaćoj i stranoj valuti odnose se na glavnu blagajnu u sjedištu Društva i blagajne koje društvo ima otvorene u poslovnim jedinicama, odnosno šumarijama.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Kratkoročna potraživanja	3.019.625	2.383.852
Potraživanja od prodaje	2.569.751	1.899.272
Ostala kratkoročna potraživanja	449.874	484.580
Potraživanja za PDV	10.436	3.141
Odložena porezna sredstva	329.590	35.400

Potraživanja od prodaje iskazana su kako slijedi:

	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
POTRAŽIVANJA OD PRODAJE	2.569.751	1.881.653
Potraživanja od prodaje	2.569.751	1.899.272
Sumnjiva i sporna potraživanja	9.016.932	8.873.714
Ispravka vrijednosti	(9.016.932)	(8.873.714)

Potraživanja od prodaje iskazana su u iznosu od 2.569.751 KM i odnose na potraživanja po osnovu prodaje drvnih sortimenata.

Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 9.016.933 KM i u potpunosti su ispravljena. Za zastarjela sumnjiva i sporna potraživanja nije rađena procjena naplativosti budući da je prethodnih godina konstatovana zastara i nenaplativost.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu od 9.016.932 KM i odnosi se na potraživanja starija od 365 dana, za koja je procijenjeno da neće biti naplaćena.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 449.874 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanje od Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja (285.235 KM), potraživanja za date garancije (40.500 KM) i potraživanja od zaposlenih (31.997 KM).

Iskazana potraživanja od Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja u iznosu od 217.467 KM odnose se na više obračunatu naknadu za bolovanje preko 42 dana. Prema Izvještaju popisne komisije, ova potraživanja su više iskazana za 217.467 KM. Komisija je u svom Izvještaju dala prijedlog za otpis ovih potraživanja, što nije učinjeno.

U okviru kratkoročnih potraživanja iskazan je i iznos od 14.946 KM koji se odnosi na potraživanje od BH Banke. Ovo potraživanje ima visok stepen nenaplativosti i treba biti ispravljeno na teret rashoda.

Ne možemo potvrditi da je Društvo izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, prije svega jer se radi o potraživanjima koja neće biti naplaćena. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za 232.413 KM.

Finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa tačkom 66. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i tačkom 4.40 Konceptualnog okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- **za nenaplativa potraživanja izvršiti ispravku vrijednosti na teret rashoda, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.**

Odložena porezna sredstva iskazana su u iznosu od 329.590 KM i odnose se na potraživanja po osnovu uplaćenih akontacija poreza na dobit.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
KAPITAL	488.557.221	487.310.511
Vlasnički kapital	410.520.151	410.520.151
Zakonske rezerve	72.745.226	68.196.678
Revalorizacione rezerve	3.649.625	3.649.625
Neraspoređena dobit ranijih godina	-	5.597.219
Neraspoređena dobit (gubitak) izvještajne godine	1.642.219	(653.162)

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 410.520.151 KM i upisan je u sudski registar. Društvo je upisano u registar kod Kantonalnog suda u Travniku pod brojem U/I-408/04 od 23. 7. 2004. godine, sa vrijednošću kapitala od 2.000 KM u novcu. U sudski registar je 20. 10. 2004. godine izvršeno povećanje upisa osnovnog kapitala za 410.518.150 KM (JP „Risovac“ Novi Travnik: 70.870.366 KM; ŠG „Vranica“ Fojnica: 185.276.798 KM; JP „Šumarstvo“ Vitez – Kruščica: 3.032.033KM; ŠPD „Lašvansko“ Travnik: 105.099.772 KM; JP „Bitovinja“ Kreševo: 2.697.955 KM; JP „Šumarstvo“ Busovača: 4.774.880 KM; ŠPP „Koprivnica“ d.d. Bugojno: 38.766.346 KM).

Zakonske rezerve iskazane su u iznosu od 72.745.226 KM i najvećim dijelom odnose se na rezerve u iznosu od 66.013.917 KM, proknjižene u 2015. godini, a predstavljaju smanjenje kapitala koji je bio više iskazan u odnosu na sudski registar. Naime, u finansijskim izvještajima Društva na 31. 12. 2014. godine, osnovni kapital bio je iskazan u iznosu od 476.534.068 KM. Društvo je angažovalo revizorsku kuću da izvrši reviziju kapitala i da usaglasi osnovni kapital iskazan u finansijskim izvještajima sa osnovnim kapitalom iskazanim u sudskom registru. **Revizorska kuća je izvršila usaglašavanje na način da je sa osnovnog kapitala stornirala 66.013.910 KM i prenijela ih na poziciju zakonske rezerve. Ne možemo potvrditi osnov koji je služio za umanjenje osnovnog kapitala u finansijskim izvještajima, niti visinu i strukturu iskazanog kapitala Društva u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.**

Preporuka:

- **utvrditi osnov iskazane razlike na poziciji kapitala radi pravilnog iskazivanja visine i strukture kapitala Društva, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.**

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 3.649.625 KM, a predstavljaju vrijednost revalorizacionih rezervi iz početnog bilansa iz 2004. godine.

Neraspoređena dobit ranijih godina iskorištena je za pokriće gubitka iz ranijih godina, a dio na zakonske rezerve.

Neraspoređena neto dobit izvještajne godine u iznosu od 1.642.219 KM nastala je iz rezultata poslovanja tekuće, 2019. godine. Do okončanja predmetne revizije Skupština Društva, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva, nije donijela odluku o načinu raspodjele dobiti za 2019. godinu.

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	31. 12. 2019	31. 12. 2018.
OBAVEZE	13.082.052	11.745.248
Dugoročna razgraničenja	294.251	116.918
Dugoročne obaveze	869.929	863.248
Kratkoročne obaveze	7.851.143	10.090.986
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-
Obaveze iz poslovanja	1.655.289	3.615.166
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	1.637.852	1.612.119
Druge obaveze	1.550.141	1.566.864
Obaveze za PDV	174.973	378.216
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	2.832.888	2.918.621
Pasivna vremenska razgraničenja	4.066.729	674.096

6.2.4.1 Dugoročna razgraničenja

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike iskazana su u iznosu od 294.251 KM, a odnose se odloženi prihod iz donacija (261.299 KM) i dugoročna rezervisanja – date garancije (32.952 KM). Unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi odnose se na odložene prihode za donacije, evidentirane u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih davanja i objavljivanje državne pomoći, i odgovara iznosu obračunate amortizacije na donirana sredstva. Donacija je data po osnovu Ugovora o poklonu zaključenog između Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za projekte izgradnje i rekonstrukcije objekata i donirane opreme od firme „Orman Genel Mudurlugu“ iz Turske. Imovina koja se prima na poklon evidentirana je u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima na način da se građevinski objekti posebno evidentiraju kao sredstva Društva, na koje će se obračun amortizacije vršiti u skladu sa računovodstvenim politikama Društva.

6.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 869.929 KM, a najvećim dijelom odnose se na ostale dugoročne obaveze (857.376 KM) vezane za prodaju i naplatu odmarališta u Republici Hrvatskoj. Prodaja imovine je poništena, u toku su postupci povrata uknjižbe imovine, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.2.1 Izvještaja.

6.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 7.851.143 KM, a odnose se na: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih, druge obaveze, obaveze za PDV i obaveze za ostale poreze i druge dažbine.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 1.655.289 KM, a čine ih najvećim dijelom: primljeni avansi, depoziti i kaucije (973.131 KM), dobavljači u zemlji (681.419 KM).

U okviru primljenih depozita i kaucija najveću stavku čine avansne uplate od kupaca (541.617 KM) i primljeni depoziti i kaucije (390.012 KM). Društvo na ime prodaje drvnih sortimenata vrši avansnu naplatu. Primljene uplate i kaucije čine 5% zadržane vrijednosti za dobro izvršenje radova po ugovorima sa izvođačima radova. Po završetku radova Društvo izvrši povrat kaucije ili je kompenzira sa potraživanjima od kupaca, ukoliko su isti izvođači radova ujedno i kupci Društva.

Dobavljači u zemlji iskazani su u iznosu od 681.419 KM, a odnose se na obaveze po osnovu zaprimljenog materijala/robe u skladište i izvršene usluge na osnovu zaključenih ugovora nakon provedenih postupaka javnih nabavki. Od iskazanih obaveza prema dobavljačima, najznačajnije su: „HIFA-PETROL“ d.o.o. Sarajevo (35.477 KM), „Kaynak-Izvor“ d.o.o. Bugojno (62.545 KM), „KIK“ d.o.o. Jajce (20.178 KM), „NS“ d.o.o. Turbe

(24.132 KM), „Šumaprimo“ d.o.o. Busovača (30.959 KM), „Total trade“ d.o.o. Doboj (14.696 KM), „Zula“ d.o.o. Travnik (20.392 KM) i drugi. Društvo izmiruje obaveze prema dobavljačima u ugovorenim rokovima.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 1.637.852 KM, a odnose se na obaveze za neto plaće za decembar 2019. godine, kao i neizmirene obaveze po osnovu doprinosa za decembar 2019. godine. Plaća za decembar i obaveze za poreze na plaće i naknade izmirene su u januaru 2020. godine.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 1.550.141 KM, a čine ih najvećim dijelom kratkoročna rezervisanja u iznosu od 1.329.241 KM na ime pokrenutih sudskih sporova protiv Društva, obaveze po osnovu sudskih izvršenja u iznosu od 138.126 KM, te naknade članovima odbora, komisija i obaveze za poreze, doprinose u vezi naknada po privremenim i povremenim poslovima, fizičkim licima i ostale dažbine.

Obaveze za PDV iskazane su u iznosu od 174.973 KM, a odnose se na obaveze PDV-a po izlaznim računima iz decembra 2019. godine.

Obaveze za ostale poreze i druge dažbine iskazane su u iznosu od 2.832.888 KM, a najvećim dijelom ih čini ukalkulirana obaveza naknade za proširenu biološku reprodukciju šuma (2.128.590 KM) po Rješenju Kantonalnog šumskog inspektorata od 4. 3. 2014. godine za 2010, 2011, 2012. i 2013. godinu u iznosu od 2.128.590 KM i naknade za šume u iznosu od 702.951 KM na osnovu zakonske obaveze uplate naknada za korištenje državnih šuma.

Po osnovu obaveza za naknade za proširenu biološku reprodukciju šuma Društvo se 4. 11. 2019. godine obratilo Vladi Srednjobosanskog kantona u cilju postizanja dogovora za zaključivanje sporazuma o obročnom plaćanju duga, po pravosnažnom Rješenju šumarske inspekcije. Sporazumom bi Društvo, na ime sredstava za proširenu biološku reprodukciju šuma, uplatilo na račun Srednjobosanskog kantona 2.128.590 KM, i to nakon što Vlada da saglasnost na način da uplati 500.000 KM odmah, a ostatak u ratama u narednih 18 mjeseci. Do okončanja revizije Društvo nije dobilo povratnu informaciju od Kantona.

Obaveze po osnovu naknada za korištenje državnih šuma od 702.951 KM odnose se na zakonsku obavezu naknade u visini od 4% ostvarenog prihoda od drva (1% na račun Budžeta Kantona i 3% za općine na čijem području se ostvaruje prihod), računajući cijenu drveta na panju i prihoda ostvarenog od sekundarnih (nedravnih) šumskih proizvoda, u skladu sa članom 42. Zakona o šumama Srednjobosanskog kantona.

Obaveza prema Kantonu je 31. 12. 2019. godine iznosila 334.855 KM i odnosi se na period od 17. 4. do 31. 12. 2015. godine i od 1. 10. do 31. 12. 2019. godine (u iznosu od 50.221 KM, što je izmireno u januaru 2020. godine). Obaveza prema Općinama iznosi 131.189 KM i odnosi se na obavezu za period od 17. 4. do 31. 12. 2015. godine za općine Travnik i Jajce i decembar 2019. godine prema svim općinama (u iznosu od 37.671 KM, što je izmireno u januaru 2020. godine). Naknade za šume po starom Zakonu iskazane su u iznosu od 236.907 KM i odnose se na period od 1. 1. 2014. do 16. 4. 2014. godine.

Uprava Društva nije, u skladu sa članom 42. Zakona o šumama Srednjobosanskog kantona, izmirila obaveze po osnovu naknada za korištenje državnih šuma za period od 1. 1. 2014. do 31. 12. 2015. godine u ukupnom iznosu od 615.059 KM. To nije u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju.

Preporuka:

- **Zakonom utvrđene obaveze po osnovu naknada za korištenje državne šume izmirivati blagovremeno i u potpunosti, u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju.**

6.2.4.4 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.066.729 KM, a najvećim dijelom ih čine ukalkulisana rezervisanja za šumskouzgojne radove preuzete ugovorom o gospodarenju i važećim šumskoprivrednim osnovama po vrstama poslova u iznosu od 3.984.157 KM.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Na osnovu Odluke Uprave Društva od 5. 11. 2019. godine o provođenju popisa imovine Društva, imenovana je centralna popisna komisija, sa zadatkom da organizuje rad, prati popis imovine i izradi elaborat o popisu. Komisije za popis: drvnih sortimenata i gotovih proizvoda, osnovnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, sačinile su, svaka za svoj dio popisa, izvještaje sa pregledima stanja imovine (popisne liste), sa prijedlozima za rashod popisnih razlika.

Prema Elaboratu o popisu i pojedinačnim izvještajima, utvrđeno je da su dva člana centralne komisije za popis imovine, potraživanja, kapitala i obaveza zaposlenici koji obavljaju knjigovodstvene poslove. Predsjednik komisije je šef finansija, a zamjenik predsjednika komisije je glavni knjigovođa. Uvidom u Odluke o imenovanju popisnih komisija i pojedinačnim izvještajima utvrđeno je da su među članovima komisija i zaposlenici koji obavljaju knjigovodstvene i računovodstvene poslove.

Imenovanje ovih zaposlenika u komisiju za popis nije u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji jer lica koja su materijalno ili finansijski zadužena za sredstva koja se popisuju ne mogu biti određena u komisiju za popis tih sredstava. Zato se ne može potvrditi da je izvršeni popis stalnih sredstava u potpunosti proveden u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *u popisne komisije imenovati lica koja, u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji, nisu materijalno ili finansijski zadužena za sredstva koja se popisuju.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 2.666.534 KM i ukupne novčane isplate od 4.180.008 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 1.513.484 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2019. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje su sastavljene u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 –Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarada finansijskog izvještavanja, kao i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanje uz finansijske izvještaje.

7. JAVNE NABAVKE

Društvo je zbog pokretanja i provođenja postupaka javnih nabavki u svom poslovanju usvojilo Pravilnik o internim procedurama u postupku javnih nabavki roba, usluga i radova, donošenju i usvajanju plana javnih nabavki u Srednjobosanskim šumama (mart 2017. godine) i Pravilnik o postupku direktnog sporazuma (januar 2015. godine).

Nadzorni odbor je 5. 11. 2018. godine usvojio Plan nabavki za 2019. godinu. Društvo je tokom godine vršilo izmjene i dopune Plana. Ukupno planirane nabavke na nivou Društva za 2019. godinu iznosile su 44.023.200 KM, od čega se na nabavku roba odnosi 12.670.100 KM, usluga 24.480.600 KM,

radova 4.943.000 KM, na ostale nabavke 314.500 KM i na ostale nabavke po osnovu izuzeća od Zakona od javnih nabavki (električna energija, usluge revizije, kupovina stambenoposlovnog prostora i sl.) odnosi se 1.615.000 KM.

Tokom 2019. godine provedeno je 280 postupaka javnih nabavki u iznosu od 25.459.479 KM, od čega se na postupke vezane za izuzeće od Aneksa II dio B – usluge sječe i izvoza – odnosi 17.830.821 KM. Za usluge sječe i izvoza zaključeno je 179 ugovora ukupne vrijednosti od 14.821.221 KM, za sanitarnu sječu 35 ugovora u vrijednosti od 1.189.664 KM, a za šumskouzgojne radove 47 ugovora u vrijednosti od 1.788.940 KM. Nabavka usluga sječe i izvoza šume ne potpada ni pod jednu od djelatnosti propisanih Aneksom I Zakona (Liste radova na koje se primjenjuje Zakon o javnim nabavkama). Aneksom II dio B propisane su i ostale usluge, na koje se u skladu s članom 8. Zakona primjenjuju posebni režimi. Ostale usluge iz Aneksa II dio B detaljnije su razrađene u Jedinostvenom rječniku javne nabavke (CVP) koji predstavlja referentnu nomenklaturu koja se primjenjuje u postupku javne nabavke, a istovremeno osigurava usklađenost sa ostalim postojećim nomenklaturama.

U ostale usluge iz Aneksa II dio B po CVP nomenklaturi, između ostalog, spadaju: usluge izvoženja oblovina, usluge povezane sa izvoženjem oblovina, usluge eksploatacije drveća, prevoz oblovina unutar šume, usluge krčenja, sječe drveća i usluge održavanja drveća.

Postupak nabavke usluga sječe i izvoza šume provodi se na način da se nabavka obavezno planira u Planu javnih nabavki i donošenjem Odluke o pokretanju postupka. Društvo pripremi poziv koji objavi na web-stranici Društva i pošalje ga na tri adrese. Nakon isteka roka za dostavljanje ponuda, pristupa se njihovom otvaranju i ocjenjivanju. Kriterij za zaključivanje ugovora je najniža cijena.

Putem otvorenog postupka izvršene su 63 nabavke ukupne vrijednosti od 6.603.114 KM, putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda 33 nabavke u vrijednosti od 572.888 KM, direktnog sporazuma 174 postupka u vrijednosti od 326.042 KM i putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci deset nabavki u vrijednosti od 126.615 KM.

U revidiranoj godini Ured za razmatranje žalbi usvojio je 11 žalbi po postupcima, dok su ponuđači podnijeli 18 prigovora, od kojih je sedam odbijeno kao neosnovano.

Revidirali smo 32 postupaka i procedure dodjele ugovora, po postupcima propisanim Zakonom o javnim nabavkama, u ukupnoj vrijednosti od 1.989.427 KM, i to: deset ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka (u vrijednosti od 1.761.733 KM), tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (u vrijednosti od 94.585 KM), pet postupaka putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci (u vrijednosti od 89.237 KM) i 15 ugovora sklopljenih putem direktnog postupka u vrijednosti od 43.872 KM.

Uvidom u uzorkom odabrane postupke javnih nabavki utvrdili smo sljedeće:

- Kod javne nabavke četiri terenska teretna vozila procijenjena je vrijednost od 107.200 KM. Proveden je otvoreni postupak, a obavijest o nabavci objavljena je na portalu javnih nabavki 29. 1. 2019. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 17 zainteresiranih ponuđača, a u ostavljenom roku pristigla je samo jedna ponuda – dobavljača „Guma M“ d.o.o. Mostar. Ugovor je sklopljen 7. 3. 2019. godine na osnovu prijedloga Komisije za javne nabavke. Uvidom u dokumentaciju, pri javnoj nabavci vozila Dacia utvrđene su nepravilnosti kod tehničkih specifikacija vozila, koje mogu biti diskriminatorne. **Kao primjer navodimo sljedeće: obruč upravljača i ručica mjenjača presvučeni kožom, bočne zračne zavjese, odbojnici u boji karoserije, kromirane unutarnje ručice vrata, središnja konzola tamnosive boje, obrub zračnika tamnosive boje, rukohvat na prednjim vratima tamnosive boje, mat kromirani uzdužni krovni nosači i ukrasni prag, zaštitna SUV obloga sprijeda i straga, mat kromirana kućišta vanjskih osvrtnih ogledala. Smatramo da tehničke specifikacije u tenderskoj dokumentaciji ne omogućuju svim ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kako nalaže član 54. Zakona o javnim nabavkama.**
- Kod nabavke vozila i mehanizacije (dva šumska zglobna traktora, dva kombi vozila, osam kombi vozila, dva traktora za prevoz drvnih sortimenata, dva vatrogasna vozila) putem otvorenog postupka, iako je dokumentaciju preuzimao veći broj zainteresiranih ponuđača (od 11 do 18),

pristigla je jedna ponuda na osnovu koje su se zaključivali ugovori. Tako je npr. za nabavku vatrogasnih vozila (vrijednost zaključenog ugovora 102.990 KM) u tehničkim specifikacijama jedna od traženih karakteristika „dužina x širina x visina“ vozila = 8850 cm – 2500 cm – 3350 cm. Kod nabavke dvije autodizalice sa prikolicom za prevoz drva (zaključeni ugovori u vrijednosti od 107.570 KM i 129.900 KM) navedene su različite potrebne tehničke karakteristike, koje ukazuju na to da se tražilo tačno određeno vozilo. Tako naprimjer navodimo: za jednu autodizalicu traženo je godište ne starije od 2011. godine, a drugoj ne starije od 2009. godine, jednoj pređeni kilometri max 440.000 km, drugoj 270.000 km, zapremina motora jedne min. 12.400 ccm, drugoj min. 15.928 ccm, snaga motora minimalno 350 kW, drugoj minimalno 375 kW, mjenjač automatik, drugoj manuelni ESP, utovarni prostor minimalno 6,20 minimalno i drugoj minimalno 5,70 m, od dodatne opreme jednoj je tražena kabina sa krevetom i frižiderom, minimum 2 lanca i minimum 2 ključa, drugoj kabina s krevetom, 4 lanca i 2 ključa, i sl.

Iako su tehničke specifikacije vozila postavljene dosta široko, moguće je favorizovanje određenog vozila. Naime, iz specifikacija kao što su dimenzije automobila (dužina, širina, osovinsko rastojanje, klirens) te određene specifične karakteristike (oprema za vozila) vidljivo je da ugovorni organ preferira nabavku određenog tipa vozila. Samim tim što veliki broj potencijalnih ponuđača preuzme tendersku dokumentaciju, a pristigne samo jedna ponuda, navodi na favoriziranje određenog vozila.

- Kod pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci pružanja usluga monitoringa i stručnog nadzora zdravstvenog stanja sastojina procijenjena vrijednost nabavke je 11.850 KM. Pokrenuta je po zahtjevu Sektora za ekonomsko-finansijske i komercijalne poslove. Poziv za dostavljanje ponuda poslan je na adresu Šumarskog fakulteta u Sarajevu i objavljen na web-stranici Društva. Pristigla je samo jedna ponuda i na prijedlog Komisije za javne nabavke i Odluke Uprave sklopljen je ugovor 24. 9. 2019. godine sa Šumarskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu. Nije ispunjen uslov za pokretanje pregovaračkog postupka bez objave, u skladu sa članom 21. Zakona o javnim nabavkama, niti su nam dostavljena obrazloženja i dokazivi razlozi za provođenje ovog postupka.

Zakonom je propisano da se pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, između ostalog, može provoditi kada se iz suštinskih, dokazivih tehničkih ili umjetničkih razloga ili iz razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, ugovor može dodijeliti samo određenom dobavljaču izuzetno i kad se zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim Zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom.

Uvidom u preglede direktnih postupaka javnih nabavki uočili smo dosta nabavki istih vrsta robe, što ima za posljedicu dijeljenje predmeta nabavki, a to nije u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama. Zakonom je propisano da ugovorno tijelo ne smije dijeliti predmet nabavke s namjerom izbjegavanja odgovarajućeg postupka utvrđenog Zakonom. Kao primjer izdvajamo sljedeće nabavke:

- nabavka kancelarijskog namještaja i inventara ukupne vrijednosti od 15.362 KM putem direktnih sporazuma od dobavljača „Karadž trade – Kašmir“ d.o.o. Bugojno. Pored nabavke kancelarijskog namještaja putem direktnih sporazuma (šest postupaka), nabavka kancelarijskog namještaja izvršila se i putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 49.685 KM od dobavljača „GTR“ d.o.o. Mostar;
- nabavka sportske opreme (trenerke, tene, dresovi) za šumarske igre „Šumarijada“ od tri dobavljača: „Hasky sport“, „Sport Vision“ i „Sport GMS“ u ukupnoj vrijednosti od 14.611 KM;
- nabavka autoguma za teretna vozila putem direktnih sporazuma u ukupnoj vrijednosti od 8.534 KM od dobavljača „Unitrade“ i „Guma M“ d.o.o. Mostar. Nabavka autoguma za teretna vozila provodila se i putem otvorenog postupka u iznosu od 42.500 KM od dobavljača „Euro dam jas“ d.o.o. Lukavac.

Zaključeni ugovori sa dobavljačima za nabavku roba i usluga u iznosu od 498.017 KM nisu u skladu s članovima 15, 21. i 54. Zakona o javnim nabavkama. Odabir postupaka nabavki nije vršen u skladu sa Zakonom, budući da je za određene postupke vršeno dijeljenje s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka. Nije bio ispunjen uslov za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci, pa tehničke specifikacije kod nabavke pojedinih postupaka mogu biti diskriminatorne.

Preporuke:

- *nabavku istovrsne robe i usluga provoditi odgovarajućim postupkom, predviđenim Zakonom o javnim nabavkama, a ne vršiti dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka;*
- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da se svim ponudiocima omogući jednak tretman i nediskriminacija, u skladu s članom 54. Zakona o javnim nabavkama.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnoj vrijednosti od 2.612.022 KM. Na osnovu procjene Službe za zastupanje, koja uključuje sve predmete za koje su podnesene tužbe protiv Društva do 31. 12. 2019. godine, a za koje nisu donesene pravosnažne presude, rezervisanja za sudske sporove izvršena su u iznosu od 1.329.241 KM.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 7. 8. 2020. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

Dostavljene su i informacije o preduzetim aktivnostima na osnovu određenih revizorskih preporuka. Prihvatili smo dio obrazloženja vezan za preporuke o uspostavi internih kontrola i usvojenih pravilnika u 2020. godini, te dio vezan za planiranje i Bilješke uz finansijske izvještaje.

Obrazloženja i komentare koje nismo prihvatili odnose se na:

- iskazivanje sredstava namijenjenih prodaji u skladu s odredbama Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja;
- strukturu i visinu iskazanog kapitala;
- kratkoročna potraživanja od Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja;
- plaće i naknade direktoru i izvršnim direktorima;
- primjenu Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilnog odabira postupaka i poštovanja propisanih procedura.

Ovi komentari nisu prihvaćeni jer nije prezentirana relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu kvalifikacija, nalaza i datih preporuka.

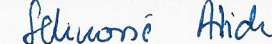
Rukovoditeljica sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin

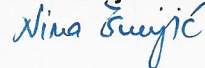

Tim za reviziju

Aljda Selimović – voditeljica tima

Nina Šunjić – članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine			
Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/ Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o.			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	43.387.197	41.735.146
1	Prihodi od prodaje robe	5.091	7.248
2	Prihodi od prodaje učinaka	43.033.397	41.400.046
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	21.523	-
4	Ostali poslovni prihodi	327.186	327.852
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	41.518.064	37.273.873
1	Nabavna vrijednost prodane robe	5.015	7.283
2	Materijalni troškovi	2.244.480	2.100.434
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	22.248.546	20.076.672
4	Troškovi proizvodnih usluga	10.599.242	11.212.132
5	Amortizacija	1.532.975	1.021.940
6	Troškovi rezervisanja	3.984.157	599.494
7	Nematerijalni troškovi	1.579.818	2.097.415
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	676.169	-
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-	158.503
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	1.869.133	4.461.273
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	8.448	14.083
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	-	-
2	Prihodi od kamata	8.448	8.415
3	Pozitivne kursne razlike	-	-
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	5.668
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	36.288	16.116
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	36.288	16.116
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	-	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	27.840	2.033
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	1.841.293	4.459.240
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	380.346	1.712.375
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	149.890	301.105
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	137.857	-
5	Dobici od prodaje materijala	31.086	31.434
6	Viškovi	-	-
7	Naplaćena otpisana potraživanja	1.242	190.863
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	60.271	1.188.973
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	585.531	586.647
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	8.895	16.090
6	Manjkovi	1.055	1.140
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	143.218	382.236
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	432.363	187.181
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	-	1.125.728
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	205.185	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		

1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	13.030
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	779
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	-	12.251
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	-	-
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	6.108	-
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	1.642.216	5.597.219
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	169.890	565.843
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	-	-
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	1.472.326	5.031.376
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	-	-
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	1.472.326	5.031.376
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	-	-
B)	OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	-	-
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	1.472.326	5.031.376
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	1.472.326	5.031.376
	a) vlasnicima matice	-	-
	b) vlasnicima manjinskih interesa	1.472.326	5.031.376
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	1.472.326	5.031.376
	a) vlasnicima matice	-	-
	b) vlasnicima manjinskih interesa	1.472.326	5.031.376
	Zarada po dionici:		
	a) obična	-	-
	b) razdijeljena	-	-
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	693	805
	- na bazi stanja krajem mjeseca	693	805

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Vildan Hajić

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine					
Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/ Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o.					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2	3	4	5	6	
	A K T I V A				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	524.740.997	39.394.838	485.346.159	482.900.604
1	Nematerijalna sredstva	389.951	129.968	259.983	260.152
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	79.695.760	19.879.572	59.816.188	57.352.077
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	444.076.634	19.253.767	424.822.867	424.822.867
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	-	-	-	-
6	Dugoročni finansijski plasmani	528.019	131.531	396.488	396.487
7	Druga dugoročna potraživanja	-	-	-	-
8	Dugoročna razgraničenja	50.633	-	50.633	69.021
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	28.808.799	12.845.275	15.963.524	16.119.755
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	7.595.039	3.748.792	3.846.247	3.132.062
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	21.213.760	9.096.483	12.117.277	12.987.693
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	329.590	-	329.590	35.400
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-	-	-
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	553.879.386	52.240.113	501.639.273	499.055.759
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	-	-	-	-
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	553.879.386	52.240.113	501.639.273	499.055.759
	P A S I V A				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)			488.557.221	487.310.511
1	Osnovni kapital			410.520.151	410.520.151
2	Upisani neplaćeni kapital			-	-
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			72.745.226	68.196.678
5	Revalorizacione rezerve			3.649.625	3.649.625
6	Nerealizovani dobiti			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			1.642.219	5.597.219
9	Gubitak do visine kapitala			-	653.162
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			294.251	116.918
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			869.929	863.248
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			7.851.143	10.090.986
1	Kratkoročne finansijske obaveze			-	-
2	Obaveze iz poslovanja			1.655.289	3.615.166
3	Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih			1.637.852	1.612.119
5	Druge obaveze			1.550.141	1.566.864
6	Obaveze za PDV			174.973	378.216
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			2.832.888	2.918.621
8	Obaveze za porez na dobit			-	-
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			4.066.729	674.096
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			501.639.273	499.055.759
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			-	-
	UKUPNO PASIVA (I+II)			501.639.273	499.055.759

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Vildan Hajić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda)				
Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/ Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o.				
	Opis	Oznaka (+, -)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		1.472.326	5.201.711
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	-	-
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	-	-
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	1.532.975	1.021.940
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	(140.995)	(285.015)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	-	-
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	-	-
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	-	-
9	Ukupno (od 2 do 8)		1.391.980	736.925
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	(714.185)	55.122
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(635.773)	483.550
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	(7.295)	96.103
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	-	8.468
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(118.013)	39.778
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	(2.115.149)	199.422
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	3.392.633	(420.722)
17	Ukupno (od 10 do 16)		(197.782)	461.721
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		2.666.524	6.400.357
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		-	-
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		-	-
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
23	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		-	-
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-	-
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		-	-
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		-	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)		-	-
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	-	-
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	-	-
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	-	-
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)		4.180.008	2.883.753
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-	-
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-	-
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-	-
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	-	-
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	4.180.008	2.883.753
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		-	-
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		4.180.008	2.883.753
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		2.666.524	6.400.357
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		4.180.008	2.883.753

49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		-	3.516.604
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		1.513.484	-
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		10.600.700	7.084.096
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		9.087.216	10.600.700

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Vildan Hajić

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2019. godine

Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/

Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o.

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJIN SKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizaci jske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređen a dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2017. god.	410.520.151	3.649.625	-	68.196.678	(610.681)	481.755.773	-	481.755.773
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2017, odnosno 1. 1. 2018. god. (1 ± 2 ± 3)	410.520.151	3.649.625	-	68.196.678	(610.681)	481.755.773	-	481.755.773
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	5.031.376	5.031.376	-	5.031.376
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	523.362	523.362	-	523.362
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	410.520.151	3.649.625	-	68.196.678	4.944.057	487.310.511	-	487.310.511
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (12 ± 13 ± 14)	410.520.151	3.649.625	-	68.196.678	4.944.057	487.310.511	-	487.310.511
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	1.472.326	1.472.326	-	1.472.326
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	4.548.548	(4.548.548)	-	-	-
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	225.616	225.616	-	-

22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
23. Stanje na 31. 12. 2019. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	410.520.151	3.649.625	-	72.745.226	1.642.219	488.557.221	-	488.557.221

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Vildan Hajić